

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek

Jaarverslag 2019

Telefoon: 071-5219015
Website: www.vrijescholenrijnstreek.nl
E-mail: bestuur@vrijescholenrijnstreek.nl

Behorende bij onze verklaring d.d.

24 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Inhoudsopgave

	Pagina
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019	28
Staat van baten en lasten 2019	30
Kasstroomoverzicht 2019	31
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	32
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2019	39
Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW	43
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	44
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	45
(Voorstel) bestemming van het resultaat	49
Gebeurtenissen na balansdatum	50
Overzicht verbonden partijen	51
WNT-verantwoording 2019	52
Overige gegevens	
Gegevens over de rechtspersoon	54
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	55
Ondertekening van de jaarrekening	59

Bestuursverslag

1. VOORWOORD

Hierbij ontvangt u, ter afsluiting van het boekjaar 2019, het jaarverslag 2019 van de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek. In dit jaarverslag is de jaarrekening 2019 opgenomen die bestaat uit de balans per 31 december 2019, de staat van baten en lasten over 2019 alsmede een toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten.

In het jaarverslag wordt toelichting gegeven op de structuur van de organisatie, de belangrijkste activiteiten, het gevoerde financiële beleid gedurende het boekjaar en de stand van zaken op de balansdatum. Het bestuursverslag legt de relatie tussen beleidsplanning, uitvoering en bewaking in 2019. Het bestuursverslag geeft daarnaast inzicht in de toekomstige financiële ontwikkelingen.

De drie scholen van de stichting hebben alle drie het basistoezicht en hebben als eindresultaat de eindtoets boven de norm afgerond.

Door vacatures in het primaire proces is de werkdruk eerder toe- dan afgenomen, ondanks deze druk hebben de medewerkers steeds gemotiveerd naar oplossingen en vernieuwingen gewerkt.

Met de invulling van de vacatures voor directeur in zowel Mareland en als ook in Vuurvogel is het management van de scholen ingevuld waarmee ook een waarborg voor de continuïteit van de scholen is ingevuld.

Eind 2019 zijn de statuten van de stichting aangepast en kent de stichting het zogenoemde two-tier model met een (parttime) bestuurder en een Raad van Toezicht.

Ook dit jaar is, op alle niveau's, actief geparticipeerd in de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in de drie regio's; daarmee willen wij bijdragen aan dekkend netwerk in de regio.

De in begin 2020 onstane wereldwijde pandemie door COVID-19 leidt tot grote onzekerheden. Niet goed is in te schatten wat dit betekent voor de continuïteit van de stichting en de wijze waarop wij het onderwijs in onze scholen willen vormgeven.

Naast het goed anticiperen op de gevolgen van deze crisis zien wij als ontwikkeling voor de scholen het verder invulling geven aan het professioneel handelen en het werken aan een professionele cultuur. Belangrijk ander aandachtspunt is ook om de administratieve druk op de werkvloer te verminderen.

Het bestuur van de stichting zoekt daarbij steeds de samenwerking met andere (vrijeschool)besturen in de omliggende regio's. Mede ook om de continuïteit in het bestuur te borgen.

Dit zal ook de komende jaren de aandacht blijven vragen.

De jaarrekening 2019 van de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is opgesteld door Onderwijsbureau Hollands Midden te Leiden. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor Astrium Accountants.

Wim Klapwijk, bestuurder

Frans Ebskamp, voorzitter Raad van Toezicht

2. VISIE EN BESTURING

MISSIE, DOELSTELLING EN CULTUUR VAN DE STICHTING

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek beheert drie vrijescholen voor primair onderwijs, waar onderwijs wordt gegeven aan kinderen van 4–12 jaar. De Stichting heeft ten doel het bewerkstelligen en bevorderen van de persoonlijke groei en ontwikkeling van de leerlingen op basis van de pedagogie van Rudolf Steiner en de daaronder gelegen sociale impuls (art. 2 stichtingsstatuten).

Nagestreefd wordt dat de drie scholen naar het oordeel van de Inspectie van Onderwijs minimaal een voldoende kwaliteitsniveau hebben. De drie scholen willen zich profileren door het aanbieden van uitstekend vrijeschoolonderwijs. Daarmee wordt bedoeld dat de drie domeinen cognitieve ontwikkeling; sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische vorming binnen het vrijeschoolonderwijs in een goede balans en op professionele wijze en op uitstekend niveau worden aangeboden.

Het bestuur heeft in samenspraak met de verschillende medezeggenschapsraden het opgestelde strategisch plan 2012 in 2018 verder invulling gegeven. In dit plan zijn vijf speerpunten geformuleerd:

- Vergroten en herstellen van (zelf)vertrouwen;
- Verhogen van de onderwijskwaliteit;
- Groei van het aantal leerlingen;
- Beheer op orde;
- Innovatie van de organisatie en bestuurlijke transitie.

Door middel van ouderavonden en wekelijkse digitale nieuwsbrieven wordt in de scholen systematisch verantwoording afgelegd aan ouders en andere betrokkenen over de onderwijs- en organisatieontwikkelingen op school- en stichtingsniveau.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is opgericht bij notariële akte van 18 oktober 2002. De statuten zijn op 18 juli 2014 en recent op 6 december 2019 aangepast aan de regelgeving inzake scheiding bestuur en toezicht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 28095908. De Stichting verzorgt onderwijs aan leerlingen in het Primair Onderwijs. De Stichting is bij het Ministerie van OCW geregistreerd onder nummer 41359. Onder het bevoegd gezag vallen de volgende scholen:

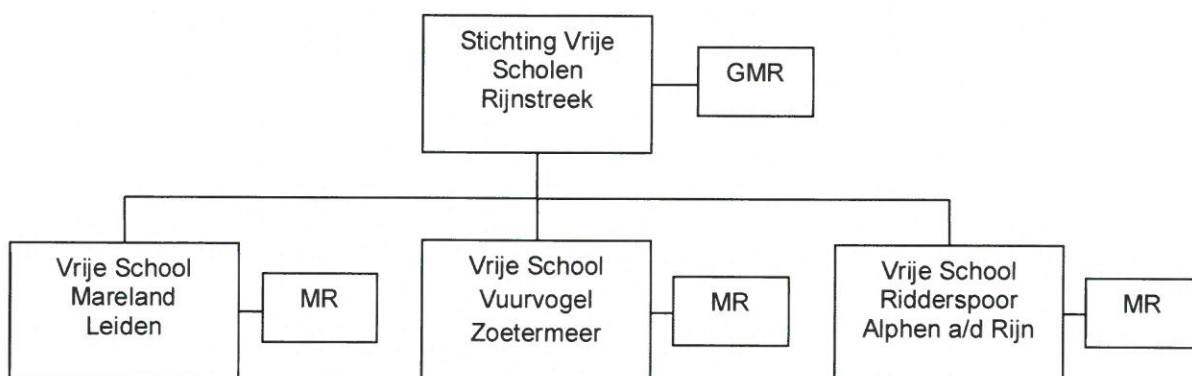
- Vrije School Mareland, Maresingel 19, 2316 HA Leiden, brinnr. 06UT
- Vrije School Vuurvogel, Schansbos 5-6, 2716 GV Zoetermeer, brinnr. 06MQ
- Vrije School Ridderspoor, Essenburg 24-26, 2402 KP Alphen a/d Rijn, brinnr. 08SE

Het bestuur van de Stichting werd in 2019 gevormd door het algemeen bestuur dat bestond uit het dagelijks bestuur en het toezichthoudende deel van het bestuur. Het bestuur legt in het kader van de horizontale verantwoording verantwoording af aan de GMR en de schoollocaties aan de MR van de school. De medezeggenschapsraad bestaat uit een gezamenlijke personeels- en oudergeleding (GMR) op stichtingsniveau en een personeelsgeleding en oudergeleding per locatie (MR). De medezeggenschapsraad heeft als taak om in tal van zaken het bevoegde gezag voorstellen te doen of advies dan wel instemming te geven over allerlei zaken die de stichting en scholen betreffen. De vergaderingen van de medezeggenschapsraden zijn in beginsel openbaar.

De dagelijkse leiding van de organisatie ligt in handen van de bestuurder in de persoon van de heer W.M. Klapwijk. De bestuurder heeft een arbeidsovereenkomst bij de stichting. De heer Klapwijk was in het jaar 2019 tevens schoolleider van locatie Vuurvogel te Zoetermeer. Vanaf 1 januari 2020 is voor de Vuurvogel een nieuwe locatiedirecteur geworven. De heer Klapwijk vervult vanaf deze datum daarom alleen de rol van bestuurder binnen de stichting. Een situatie waarmee het definitieve eindplaatje van één directeur-bestuurder en drie locatiedirecteuren binnen de stichting is bereikt.

Onderstaand de juridische structuur en organisatiestructuur:

Meer informatie omtrent de Stichting is te vinden op de website www.vsrijnstreek.nl.

In 2019 was het algemeen bestuur als volgt samengesteld.

	Functie	Benoemd	Aftredend
Wim Klapwijk	Dagelijks bestuurder (directeur-bestuurder)	1-1-2015	n.v.t.
Bea Crouwers	Toezichthoudend bestuurder	26-6-2018 (1 ^e termijn)	1-9-2019
Daan de Koning	Lid Raad van Toezicht (kwaliteit)	1-2-2016 (2 ^e termijn)	1-2-2020
John Molenaar	Lid Raad van Toezicht (financiën)	15-12-2019 (1 termijn)	15-12-2023
Frans Ebskamp	Lid Raad van Toezicht (voorzitter)	1-3-2019 (2 ^e termijn)	1-3-2023

Hoofdfuncties van de toezichthoudende leden

Bea Crouwers	Zelfstandig coach en hypnotherapeut
Daan de Koning	Strategisch Adviseur Digitalisering Ministerie van Justitie en Veiligheid
Bernard Jacobs	Bestuursondersteuner St. Voortgezet Vrijeschoolonderwijs NH
John Molenaar	Register-accountant PricewaterhouseCoopers Accountants NV
Frans Ebskamp	Bestuurder Stichting Vrije School Noord en Oost Nederland

Het toezichthoudend deel van het bestuur trad op als werkgever van het uitvoerend deel van het bestuur bij benoeming, ontslag en de vaststelling van de beloning.

Op grond van het overzicht van (neven)functies van de toezichthoudende bestuursleden is geen belangenconflict gebleken met het lidmaatschap van het algemeen bestuur.

CONTACTGEGEVENS JAARVERSLAG

Wim Klapwijk, bestuurder
Maresingel 19
2316 HA Leiden
071-5219015 of 06 46990175
bestuur@vsrijnstreek.nl

KLACHTENREGELING

Binnen de stichting is een klachtenregeling die is gepubliceerd op de websites van de scholen. Daarnaast is er ook een Vertrouwenspersoon aan de stichting verbonden en is de stichting aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie van de VBS. In het jaar 2019 is de Vertrouwenspersoon slechts enkele malen telefonisch en een keer per email benaderd. Het betrof vragen om informatie die niet hebben geleid tot bemiddeling of andere acties van de vertrouwenspersoon. Er zijn in 2019 geen klachten bij Klachtencommissie ingediend.

Het algemeen bestuur is door een drietal ouders uit Ridderspoor in december 2018 gedagvaard met de eis om uitspraken gedaan in bestuursberichten te rectificeren. Deze rechtszaak is doorgelopen in 2019 en heeft tot een voor het bestuur positieve uitspraak geleid.

In 2019 is de klachtenregeling in overleg met de medezeggenschapsraden geëvalueerd en op kleine punten bijgesteld. Algemene conclusie uit de evaluatie was dat de regeling voldeed maar dat in de scholen actiever over de regeling moet worden gecommuniceerd.

Eind 2019 is de Vertrouwenspersoon om persoonlijke reden gestopt en zijn twee nieuwe Vertrouwenspersonen benoemd.

GOVERNANCE EN CODE GOED BESTUUR

De taken en verantwoordelijkheden van het bestuur zijn in het bestuursreglement en het toezichtkader van de stichting vastgelegd. Het bestuur heeft zich geconformeerd aan de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT/INTERNE TOEZICHTHOUDER

Functioneren van het algemeen bestuur

Het algemeen bestuur kwam zes maal in reguliere vergadering samen. Tussendoor had de voorzitter van het bestuur regelmatig overleg met het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur heeft eenmaal overleg gevoerd met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

In 2019 waren de belangrijkste aandachtspunten:

- Kwaliteitszorg
- Financieel beleid
- Toezichtkader Algemeen Bestuur en evaluatie van de toepassing .
- Evaluatie van het eigen functioneren van het AB
- Beoordelingsgesprek met de bestuurder
- Statutenwijziging van een one tier naar een two tier model.
- Audit onderwijskwaliteit op de scholen

- Evaluatie van de klachtenregeling
- Vacature directie Vrijeschool Mareland en Vuurvogel
- Onderwijskwaliteit Vrije School Ridderspoor
- Werving van toezichthoudende leden Algemeen Bestuur
- Huisvesting Vrijeschool Mareland
- Koers en ambitie Stichting Vrijescholen Rijnstreek

In het najaar van 2017 is een conflict ontstaan tussen een aantal bezorgde ouders van Vrije School Ridderspoor en het algemeen bestuur. In 2018 is er een mediation-traject geweest en is vervolgens een interim bestuurslid ingeschakeld om de communicatie(lijnen) te herstellen. Dat heeft deels geholpen. Een drietal ouders echter heeft in december 2018 alle bestuursleden en het stichtingsbestuur als geheel gedagvaard met een eis tot rectificatie. Dit juridisch traject heeft zich in het in 2019 voortgezet en in eind 2019 is er een vonnis door de rechtbank uitgesproken waarbij de ouders in het ongelijk zijn gesteld.

Het algemeen bestuur heeft met diverse geledingen in de schoolorganisatie gesproken over ambities en wensen. Het heeft daarmee inzicht willen verwerven om gericht met jaarlijkse bezoeken per school meer voeling te houden met de onderwijsorganisatie.

Bezoldiging

Toezichthoudende bestuursleden kunnen een vergoeding ontvangen van €150 per vergadering (voorzitter €175) met een maximum van acht vergaderingen. Sommige bestuursleden maken geen aanspraak op deze vergoeding.

Jaarrekening en begroting

Het algemeen bestuur heeft de door het dagelijks bestuur opgestelde begroting 2019 goedgekeurd. Het algemeen bestuur heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2018 in het jaar 2019 goedgekeurd. Het bestuur heeft ook kennisgenomen van de aanbevelingen van de accountant en met het dagelijks bestuur afgesproken dat de aanbevelingen zullen worden opgevolgd. De in 2018 verslechterde liquiditeitspositie is in 2019 sterk verbeterd. Het positieve resultaat 2019 is ten gunste van het eigen vermogen gebracht.

Rechtmatigheid en doelmatigheid

Het algemeen bestuur is op grond van de door haar opgehaalde en aan haar verstrekt informatie van mening dat er sprake is van rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

VERSLAG (GEMEENSCHAPPELIJKE) MEDEZEGGENSCHAP

Met externe ondersteuning vanuit het project Versterking Medezeggenschap is aan de medezeggenschap een impuls gegeven. Alle drie de medezeggenschapsraden waren in dit proces betrokken. Dit heeft er in geresulteerd dat medio 2019 via verkiezingen een nieuwe en voltallige GMR is gekozen. In het overleg met de toezichthouder is de jaarrekening 2018 besproken en zijn de zorgen rond de conflicteuze situatie in Ridderspoor gedeeld. In het najaar is het bestuursformatieplan 2019-2020 en de begroting en het financiële beleid 2020 besproken.

3. VERSLAG BESTUUR

3A. ONDERWIJS

ONDERWIJSKUNDIG BELEID EN VISIE OP HET ONDERWIJS

Onderwijskundig beleid

“De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de sociale orde te kunnen invoegen, maar wel wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie steeds opnieuw de maatschappij met nieuwe krachten verrijken”

Deze uitspraak van Rudolf Steiner, grondlegger van de vrijescholen, hanteren we als de missie van de drie scholen in de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek (SVSR). Het vormt de basis onder het onderwijskundig beleid en de pedagogische en didactische praktijk van waar uit leerlingen worden begeleid.

De school stelt zich ten doel modern, kwalitatief hoogwaardig vrijeschoolonderwijs te bieden aan leerlingen waarin zij zich kunnen ontwikkelen en daarmee zichzelf en hun mogelijkheden goed leren kennen en hanteren. We willen dat doen in nauwe samenspraak met ouders en verzorgers.

Kernwaarden:

- ✓ Op onze scholen heerst een kunstzinnige en professionele cultuur.
- ✓ Op onze scholen hebben we oog voor de drie levensgebieden van een kind: zijn cognitieve, zijn sociaal-emotionele en zijn motorische kwaliteiten en behoeften.
- ✓ Ouders zijn onze onmisbare en belangrijkste partners bij de opvoeding en begeleiding van een kind.
- ✓ Wij hechten eraan dat iedereen in onze scholen zich veilig voelt
- ✓ Wij interesseren ons actief voor hedendaagse ontwikkelingen in het onderwijsveld en de maatschappij en werken loyaal collegiaal samen met externe partners

Toelatingsbeleid

De binnen de drie scholen ingezette groei van leerlingen heeft zich in 2019 doorgezet. In Vuurvogel is voor de komende jaren voor verschillende leeftijdsgroepen een wachtlijst. Vanaf augustus 2017 wordt het aantal klassen in Mareland uitgebreid; per 1 augustus 2019 zijn er vijf kleutergroepen en een dubbele eerste en tweede klas.

In Ridderspoor worden voormalige combinatieklassen ten gevolge van de groei omgezet naar enkelvoudige groepen. De groei in Ridderspoor stagneert.

Onderwijskwaliteit

Twee keer per jaar vindt er een toetsing met Cito-toetsen plaats en aan het eind van de schoolperiode in klas 6 wordt de IEP-eindtoets afgenomen. De gemiddelde uitkomsten van de eindtoets waren boven de norm.

De uitkomsten van de tussentijdse Cito-toetsen vormen de basis voor de acties die in de groepsplannen, twee maal per jaar, en het jaarplan worden beschreven.

Mareland en Vuurvogel hebben een basisarrangement en Ridderspoor heeft sinds juli 2019 weer een basisarrangement na een aantal jaren van verscherpt toezicht. Het verbetertraject wordt met een verbeterplan gemonitord.

ONDERWIJS EN ONDERWIJSPRESTATIES

Cyclisch en methodisch werken is nog steeds het belangrijkste doel binnen de stichting. Daarbij wordt voortdurend naar aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in het kader van Passend Onderwijs. Veel van de scholingen van leerkrachten vinden samen of in samenspraak met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs plaats.

Succesvol, herhaalbaar en continue goed vrijeschoolonderwijs bieden en de daarbij passende resultaten behalen is in alle drie de scholen het uitgangspunt voor studie, opleiding en professionalisering. Op stichtingsniveau is het beleid voor professionele begeleiding van (startende) leerkrachten vastgelegd. Iedere school kent daarbij een eigen agenda, passend bij de schoolontwikkeling en het lokale team, en één keer per jaar vindt er in het voorjaar een gemeenschappelijke studiedag plaats voor alle collega's.

Aan de hand van de individuele klassen- en schoolleeropbrengsten vinden analyses van de toetsresultaten plaats. Met de uitkomst van de analyse wordt een groepsplan voor de volgende periode ingezet en vindt bijstelling van onderwijskundig beleid plaats.

Binnen alle scholen is beleid ontwikkeld voor het voortdurend actualiseren en optimaliseren van het reken- en taalonderwijs en het aanbieden van leerstof aan hoogintelligente kinderen. In teamvergaderingen worden de innovaties in de diverse leergebieden grondig besproken, toegelicht en afgestemd op de praktijk.

Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte worden in zorgoverleggen besproken. Aan de bijeenkomsten wordt regelmatig, indien daar aanleiding toe is, ook door externe partijen zoals schoolmaatschappelijk werk, Jeugdzorg, GGD, etc. deelgenomen. Hiermee is directe toegang tot het zorgnetwerk geborgd.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS

Als gevolg van de financiële resultaten over het jaar 2018 en de ingezette verbetermaatregelen in het jaar 2019 heeft de inspectie van het onderwijs een gesprek hierover met de directeur-bestuurder gevoerd. Dit heeft niet tot verdere vervolgafspraken of vervolgacties geleid.

PASSEND ONDERWIJS (THEMA 2019)

De scholen van de stichting participeren (wettelijk) voor passend onderwijs in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek, Vereniging Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden en het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zoetermeer. De bestuurder van de scholen heeft een zetel in het algemeen bestuur van de samenwerkingsverbanden. Voor het bieden van passend onderwijs heeft de stichting in het jaar 2019 een bedrag van € 131.317 ontvangen. Dit bedrag is voornamelijk ingezet in personele formatie om de extra ondersteuning aan leerlingen in de scholen te kunnen bieden en om zorgarrangementen mogelijk te maken.

CORONA

Bij het opstellen van dit bestuursverslag bepaalt COVID-19 ons dagelijks leven. De overheid heeft aangegeven de scholen vanaf 16 maart 2020 te sluiten, met uitzondering van de kinderen van ouders in vitale beroepen en de kwetsbare kinderen. Ook de eindtoets gaat dit jaar niet door. De schooladviezen zijn bepalend voor de niveaubepaling van het vervolgonderwijs. De drie schoollocaties hebben na het besluit enorm hun best gedaan de voortgang van het onderwijs aan de kinderen door te laten gaan. Er blijft nieuwe stof aangeboden worden, waardoor de leerlingen zo weinig mogelijk achterstanden oplopen. Ook bieden de scholen steeds meer onderwijs online aan. Door COVID-19 is de digitalisering in een stroomversnelling terecht gekomen. Er wordt zo goed mogelijk en op allerlei manieren contact onderhouden met de leerlingen en hun ouders. Wel constateren we dat de werkdruk van de medewerkers toeneemt. Gelukkig zijn de scholen na de meivakantie heropend.

LEERLINGEN

Op 1 oktober van enig jaar worden de leerlingen geteld ten behoeve van de bekostiging door het Ministerie van OCW. In het schooljaar 2018-2019 zaten op 1 oktober 2019 643 leerlingen op de scholen. Dat is een stijging van 3,9% van het leerlingaantal in vergelijking met de teldatum van 2018, toen er 619 leerlingen op de scholen zaten. Gedurende het boekjaar 2019 heeft de stichting groeibekostiging hiervoor ontvangen. De verwachting is dat de groei van leerlingenaantallen in het jaar 2020 zal doorzetten.

Leeftijd	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
4-7 jaar	274	242	235	218	235	235	249	259	292	307	334	362
8-12 jaar	316	320	289	253	249	214	257	252	269	272	285	281
Totaal	590	562	524	471	484	449	506	511	561	579	619	643

3B. PERSONEEL

STRATEGISCH PERSONEELSBELEID (THEMA 2019)

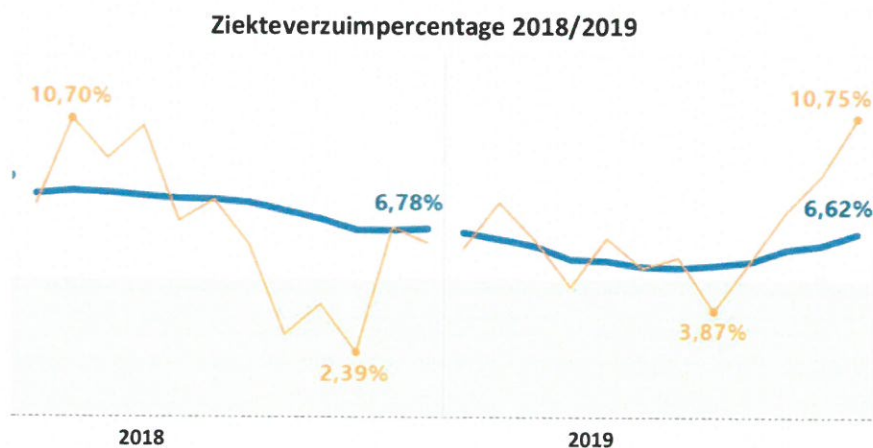
Personeel

Het aantrekken en behouden van goed personeel is een voorwaarde van kwalitatief goed onderwijs. De stichting merkt dat het steeds lastiger wordt kwalitatief goed personeel te vinden, waardoor enkele vacatures met onderwijsassistenten of leraarondersteuners tijdelijk worden ingevuld. De belangrijkste inspanning op personeelsgebied gaat in de huidige arbeidsmarkt uit naar de werving en behoud van nieuwe leerkrachten. Om kwalitatief goede medewerkers aan te nemen wordt het bestuur ondersteund door een extern werving- en adviesbureau en worden assessments ingezet. De zoektocht in het zoeken en vinden van kwalitatieve goede leerkrachten zal ook de komende jaren een uitdaging blijven wat veel tijd en aandacht van de zittende leiding zal vragen.

De al jaren bestaande intensieve samenwerking met Hogeschool Leiden afdeling vrijeschool PABO heeft geleid tot de instelling van een zogenoemde Opleidingschool Vrijeschoolonderwijs. In het eerste deel van de invoering is Vuurvogel is een van de pilotscholen.

Verzuim

In onderstaande grafiek is het verzuimpercentage van 2018 en 2019 (oranje lijn) weergegeven, evenals het voortschrijdende verzuimpercentage (blauwe lijn). Het jaarlijkse verzuimpercentage ligt in het jaar 2019 op 6,62% en daarmee boven het landelijk gemiddelde van 5,9%, maar onder het verzuimpercentage van het jaar van 2018 van 6,78%. De oranje lijn laat aan het eind van het jaar 2019 een duidelijke piek zien als gevolg van de landelijke griepuitbraak. Van de schooldirecteuren is het dan een uitdagende klus de vervangingen te regelen.

Professionalisering

Medewerkers blijven boeien en binden is een uitdaging. Scholen zijn dynamische organisaties, waar iedere dag andere gebeurtenissen plaatsvinden. De stichting investeert substantieel in opleidingsfaciliteiten voor de schoolteams en individuele scholingsactiviteiten.

De scholingsuitgaven van de stichting liggen voor het jaar 2019 op € 70.320. Dit is ver boven de begroting 2019 van € 40.000. Dit is substantieel hoger dan het minimum van € 500 per fte zoals in de CAO PO gesteld ofwel $42 \text{ fte} * € 500 = € 21.000$.

Beleid na ontslag (wachtgelden)

Het uitstroombesluit van medewerkers in relatie tot uitkeringen na ontslag is erop gericht dit zoveel mogelijk te beperken door medewerkers te begeleiden van werk naar werk in lijn met de regeling ontslagbeleid zoals opgenomen in de CAO PO. In 2019 zijn er geen uitkeringen na ontslag toegekend.

WERKDruk (THEMA 2019)

In 2018 zijn er extra gelden beschikbaar gesteld voor het verlagen van de werkdruk in het primair onderwijs. De middelen die hiervoor vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld bedroegen voor het schooljaar 2018 – 2019 €155,- per leerling. In het schooljaar 2019-2020 is dit € 225 per leerling. In totaal gaat het voor het gehele jaar 2019 over een totaal bedrag van € 111.000.

Deze gelden zijn besteed aan onderwijskundig personeel en onderwijsondersteunend personeel. De (G)MR heeft ingestemd met de besteding van de middelen op de drie scholen.

3C. HUISVESTING

HUISVESTINGSBELEID, ONTWIKKELINGEN EN DUURZAAMHEID

De drie scholen van de stichting zijn gehuisvest in gebouwen van uiteenlopende bouwjaar en kwaliteit. In onderstaand overzicht wordt dit weergegeven.

School	Bouwjaar	Laatste renovatie	m2	Boekwaarde	Aantal les-lokalen	Bijzonderheden
Mareland	1909	1990	1.936	onbekend	14	Beeldbepalend pand
Ridderspoor	1979	1995	1.181	€ 296.153	8	Sterk verouderde installatie
Vuurvogel	2009	Nvt	1.097	onbekend	9	Energie label A

De school Mareland heeft een eigen gymnastieklokaal. Dat wordt medegebruikt door andere scholen in Leiden. Voor de in de school gehuisveste peuterspeelzaal De Gouden Poort en BSO Het Rozenpoortje is in 2019 andere huisvesting gevonden. Begin 2019 is een tijdelijke vergunning (voor vijf jaar) aangevraagd voor het plaatsen van een gebouw naast de school dat zowel door de peuterspeelzaal als door de BSO kan worden gebruikt maar deze is niet verleend.

Voor renovatie van het gebouw en installatie en uitbreiding i.v.m. leerlingengroei is een aanvraag ingediend bij de Gemeente Leiden. Een bedrag van 2.7 miljoen euro voor renovatie is toegezegd.

Door de school is geraamd dat een bedrag van 3.6 miljoen euro, exclusief BTW nodig is.

In verband met stijgende prijzen in de bouw en de daar ontstane druk op het onderwijshuisvestingsbudget heeft de Gemeente Leiden besloten de subsidietoezegging in te trekken en wordt er een nieuw Integraal Huisvestingsplan opgesteld waarbij de nieuwe kostprijzen als normbedrag worden gehanteerd.

Het gebouw van Ridderspoor heeft een hoog energieverbruik en de installatie is sterk verouderd. Binnen de gemeente Alphen is met hulp van een extern bureau een Integraal Huisvestingsplan opgesteld. In dit voorstel zou voor Ridderspoor binnen vijf jaar grondige renovatie dan wel nieuwbouw nodig zijn. Inmiddels wordt onderzocht of het mogelijk is om met een Montessori- en Jenaplanschool tot een gezamenlijke huisvestingslocatie te komen. Het onderzoek richt zich op gedeelde visie en de locatie. In de gemeentebegroting is het bouwbudget gealloceerd.

Vuurvogel is gehuisvest in een relatief nieuw gebouw met een laag energieverbruik. In 2018 heeft een noodzakelijke aanpassing plaatsgevonden in de verwarmingsinstallatie. De gemeente heeft het juridisch eigenaarschap van het gebouw in begin 2019 overgedragen aan de stichting.

Alle scholen zijn toegerust met zonnepanelen die in beginsel 80% van het elektriciteitsverbruik opwekken.

3D. PRIVACY EN AVG

AVG, BENOEMING FG, VEILIGHEID, ORGANISATIE ICT

AVG

De stichting is zich vanuit haar onderwijsstaak bewust van het belang van privacy voor haar leerlingen en medewerkers. Zo verzamelt, verwerkt en vergaart de stichting veel persoonsgegevens over leerlingen die bij haar onderwijs volgen. Daarom heeft de stichting al langer een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld, die toezicht houdt op het naleven van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en hier waar nodig (ongevraagd) advies over geeft.

De stichting verwerkt vanuit de wettelijke onderwijsstaak en de daarbij behorende zorgplicht vanzelfsprekend persoonsgegevens. Het gaat hier om een kwetsbare groep betrokkenen omdat het minderjarigen betreft. De komst van de AVG heeft de noodzaak om zorgvuldig met alle persoonsgegevens om te gaan alleen maar extra benadrukt.

De eerste stappen om volledig aantoonbaar aan de AVG te voldoen zijn met de aanstelling van een FG reeds gezet, die als eerste taak heeft structuur aan te brengen in het AVG-project en tegelijkertijd de kennis en bewustwording binnen de stichting te vergroten.

ICT

De stichting heeft geen beschreven ICT-beleid. Met de invoering van AVG en het meer en meer 'in de cloud' werken, de brede invoering van het MS Office 365 pakket en het stroef verlopen van implementatietrajecten van online toepassingen is besloten dat in 2020 in samenspraak met de scholen een integraal ICT-beleid wordt ontwikkeld.

4. FINANCIEN

DOELSTELLING EN RESULTATEN

De financiële huishouding van de stichting is door het negatieve resultaat over het jaar 2018 onder druk komen te staan. In het financieel meerjarenbeleid en de meerjarenbegroting 2019-2022 zijn daarom corrigerende acties ingezet om weer een gezonde financiële basis te krijgen en voldoende eigen vermogen op te bouwen zodat financiële tegenvallers in de toekomst kunnen worden opgevangen. Het investeren in onderwijsontwikkeling heeft daarin een hogere prioriteit dan het aanhouden van een substantieel groot eigen vermogen. De stichting voert een verantwoord financieel beleid, gericht op het borgen van de continuïteit van de organisatie. Er wordt geïnvesteerd in het onderwijs en het doel is om voldoende buffer (weerstandvermogen) te hebben om risico's op te vangen. Te denken valt aan krimp van het leerlingaantal, een arbeidsconflict, enz.

Om weer een gezonde financiële basis te krijgen heeft de stichting daarom voor het verslagjaar een positief resultaat van € 132.000 begroot. Het gerealiseerde jaarresultaat 2019 is geëindigd op een positief bedrag van € 169.000 en ligt daarmee boven de begroting 2019.

In dit exploitatieresultaat 2019 zijn echter een aantal eenmalige incidentele baten ontvangen, waaronder de prijsindexatie OCW 2019 van € 66.000 en de aanvullende bekostiging financiering CAO 2020 van € 53.000. Deze incidentele baten zijn bestemd voor het jaar 2020 om de gevolgen van de nieuwe CAO te financieren in de orde van grote van € 119.000.

De meerjarenbegroting laat een positieve exploitatie zien, waarmee geleidelijk het weerstandvermogen voor het opvangen van risico's op het gewenst niveau wordt gebracht.

TREASURY

De Stichting beheert de beschikbare overheidsmiddelen op zodanige wijze dat zowel de liquiditeit als de solvabiliteit voldoende zijn gewaarborgd. De Stichting maakt gebruik van schatkistbankieren, waardoor er geen overtollige middelen op een spaarrekening meer worden aangehouden. Besluiten over wijzigingen in de treasurystrategie worden door het bestuur genomen.

ALLOCATIE VAN MIDDELEN (THEMA 2019)

De bijdrage van middelen vanuit de drie scholen aan de bovenschoolse organisatie wordt gebaseerd op het aantal leerlingen. In het jaar 2019 is hiervoor een bedrag van € 303.000 (ofwel 8% van de totale OCW inkomsten) opgenomen grotendeels te besteden aan directiekosten, ARBO-dienstverlening; scholingskosten, accountantskosten en externe inhuur van administratie en advies. De feitelijke uitgaven in het jaar 2019 waren € 209.000. Het bovenschoolse positieve exploitatieoverschot van € 95.000 is gebruikt voor de financiële dekking van de negatieve van de schoollocaties met een negatief exploitatieresultaat in 2019.

ONDERWIJSACHTERSTANDSMIDDELEN (THEMA 2019)

Over het jaar 2019 zijn geen onderwijsachterstandsmiddelen aan de stichting toegekend.

JAARCIJFERS

In dit hoofdstuk worden de balans en de staat van baten en lasten van de Stichting toegelicht. De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2019 zoals deze in dit verslag is opgenomen. In dit hoofdstuk zijn de bedragen afgerond op duizenden euro's.

FINANCIELE ANALYSE

Het jaarresultaat 2019 is voor de stichting geëindigd op een positief bedrag van € 169.000 en ligt daarmee boven de begroting 2019 van € 132.000.

In dit exploitatieresultaat 2019 zijn een tweetal eenmalige incidentele baten verantwoord, die in het jaar 2020 aangewend moeten worden ter financiering van de nieuwe CAO PO afspraken. Het gaat om de prijsindexatie OCW 2019 van € 66.000 en de aanvullende bekostiging financiering CAO 2020 van € 53.000.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

In de staat van baten en lasten zoals deze is opgenomen in de jaarrekening 2019 worden de baten en lasten vergeleken met de opgestelde begroting voor 2019 en met de baten en lasten over 2018.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Realisatie	Begroot	Realisatie
Verkorte resultatenrekening (x € 1.000)	2019	2019	2018
Ministerie OCW	3.679	3.401	3.241
Overige overheidsbijdragen	16	15	17
Overige baten	300	241	272
Totaal baten	3.995	3.657	3.530
Personele lasten	3.122	2.951	3.107
Afschrijvingen	57	65	48
Huisvestingslasten	267	238	257
Overige instellingslasten	380	271	352
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0	0
Totaal lasten	3.826	3.525	3.765
Saldo baten en lasten	169	132	-235
Financiële baten en lasten	0	0	0
Exploitatieresultaat	169	132	-235

Het positieve resultaat over 2019 ligt € 37.000 boven de begroting. Dit is te herleiden naar de extra ontvangen groeibekostiging, de prijsindexatie 2019 en de aanvullende bekostiging CAO 2020. Ten opzichte van 2018 verbeterde het resultaat met € 404.000. De mutaties t.o.v. de begroting 2019 en de exploitatie 2018 zijn in het volgende overzicht samengevat en worden nader toegelicht, waarbij v = voordeel en n = nadeel.

Mutaties	Expl 2019	In % van	Expl 2019	In % van
Baten en lasten 2019	Bgr 2019	bgr 2019	Expl 2018	expl 2018
Ministerie OCW	278 (v)	8%	438 (v)	14%
Overige overheidsbijdragen	2 (v)	14%	0 (n)	-2%
Overige baten	59 (v)	24%	28 (v)	10%
Totaal baten	338 (v)	9%	465 (v)	13%
Personele lasten	171 (n)	6%	15 (n)	0%
Afschrijvingen	-8 (v)	-12%	9 (n)	19%
Huisvestingslasten	29 (n)	12%	10 (n)	4%
Overige instellingslasten	109 (n)	40%	28 (n)	8%
Totaal lasten	301 (n)	9%	62 (n)	2%
Exploitatieresultaat	37 (v)		404 (v)	

BATEN

ALGEMEEN

De bekostiging van het onderwijs is in belangrijke mate gekoppeld aan het aantal en type leerlingen van de school. De teldatum voor het bepalen van het aantal bekostigde leerlingen is 1 oktober van het voorgaande jaar. In het primair onderwijs is de personele bekostiging gebaseerd op schooljaren.

In het primair onderwijs is de teldatum 1 oktober 2017 bepalend voor de bekostiging in het schooljaar 2018/2019 en is 1 oktober 2018 bepalend voor de bekostiging voor het schooljaar 2019/2020. Van het schooljaar 2018/2019 wordt 7/12 deel toegerekend aan het jaar 2019 en van het schooljaar 2019/2020 5/12 deel. Het aantal bekostigde leerlingen voor de Stichting bedroeg voor het schooljaar 2018/2019: 579 leerlingen en voor het schooljaar 2019/2020 619 leerlingen. Gedurende het jaar 2019 kwam de feitelijke instroom van nieuwe leerlingen voor het totaal van de Stichting boven de groeidrempel (+3%, +13) uit. Daarvoor is extra groeibekostiging ontvangen.

MINISTERIE VAN OCW

De subsidie van OCW ligt € 278.000 (8%) boven het begrote bedrag. Deze stijging is grotendeels te herleiden naar de extra bekostiging door meer leerlingen van € 119.000, de prijsindexatie 2019 van € 66.000, de aanvullende bekostiging CAO 2020 van € 53.000 en extra ontvangen gelden van het samenwerkingsverband.

OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN

De overige overheidsbijdragen vallen € 1.000 hoger uit dan begroot, maar liggen in de buurt van de begroting 2019 en het realisatieniveau van 2018. Dit is te herleiden naar de financiële compensatie vanuit de gemeenten voor de verhuur van de gymzalen.

OVERIGE BATEN

De overige baten liggen € 59.000 boven de begroting 2019 waarvan € 10.000 herleidbaar naar een stijging in de ouderbijdrage, teruggave bonus/malus regeling vervangingsfonds € 14.000 en € 14.000 extra inkomsten detachering Hogeschool Leiden.

LASTEN

PERSENELE LASTEN

De personele lasten liggen € 171.000 boven de begroting en € 15.000 boven het realisatieniveau van 2018. De personele lasten bestaan uit de loonkosten van de medewerkers in dienst van de Stichting en de overige personele kosten zoals externe inhuur, scholing, werving en selectie, personeelsactiviteiten en verzuimbeheer. De personele lasten van de medewerkers in loondienst zijn € 42.000 boven de begroting 2019 gekomen door de vervangingskosten voor eigen rekening voor zwangerschapsverlof, ziekte en ouderschapsverlof. Daarnaast zijn extern tijdelijk extra medewerkers ingehuurd als gevolg van personeelsverloop; plus € 67.000 ten opzichte van de begroting. Tot een bedrag van € 64.000 ten opzichte van de begroting is voor extra niet begrote scholingskosten, werving & selectiekosten, ARBO zorg en overige personele kosten uitgegeven.

AFSCHRIJVINGEN EN INVESTERINGEN

De afschrijvingen over 2019 liggen € 8.000 onder de begroting 2019 en zijn ten opzichte van het jaar 2018 gestegen met € 9.000. In 2019 is voor € 68.000 geïnvesteerd in voornamelijk meubilair, inventaris en ICT en computers (realisatie 2018: € 108.000). In de begroting 2019 was een investeringsbedrag materiele vaste activa van € 100.000 gereserveerd.

HUISVESTING

De huisvestingslasten van de school liggen € 29.000 boven de begroting 2019 en zijn ten opzichte van het jaar 2018 met € 10.000 gestegen. Dit is te herleiden naar extra klein onderhoud gebouwen en tuinonderhoud van € 7.000, extra energiekosten € 5.000, extra schoonmaakkosten € 10.000 en kosten integrale huisvestingsplan € 7.000.

OVERIGE INSTELLINGSLASTEN

De overige instellinglasten liggen € 109.000 boven de begroting 2019 en € 28.000 boven de exploitatie van 2018. Deze overschrijding is te herleiden naar € 28.000 extra kosten administratie en advies derden, extra kosten voor contributie besturenorganisaties € 11.000, juridische kosten € 14.000; bankkosten € 3.000, onderwijsleerpakketen, beheer en kosten ICT en reproductiekosten € 28.000, accountant jaarrekening € 3.000 en activiteiten/excursies culturele vorming € 20.000.

BALANS

De financiële positie van de Stichting staat in onderstaande overzichten. De gegevens zijn ontleend aan de in de jaarrekening opgenomen balans.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek Verkorte balans (x € 1.000)	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2018
Activa		
Materiële vaste activa	287	276
Financiële vaste activa	1	1
Vorderingen	212	203
Liquide middelen	236	71
Totaal	736	550
Passiva		
Eigen vermogen	164	-6
Voorzieningen	208	216
Schulden lang	0	0
Schulden kort	365	340
Totaal	736	550

Het balanstotaal stijgt ten opzichte van 2019 met € 186.000. Deze stijging laat zich als volgt samenvatten, waarbij a = afname en t = toename.

Mutaties (x € 1.000)	Toename (t) afname (a)	31-12-2019 31-12-2018
Materiële vaste activa	(t)	11
Financiële vaste activa	(t)	0
Vorderingen	(t)	9
Liquide middelen	(t)	165
Totaal	(t)	186
Eigen vermogen	(t)	170
Voorzieningen	(a)	-8
Schulden lang	(t)	0
Schulden kort	(t)	25
Totaal	(t)	186

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa stijgen t.o.v. 31 december 2018 met € 11.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringen van € 68.000 de afschrijvingen van € 57.000 overstijgen.

VORDERINGEN

De vorderingen op debiteuren nemen toe met € 9.000. Dit is te herleiden naar stijging van de vorderingen op het ministerie OCW (bekostiging) en op de gemeenten.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen stijgen met € 165.000. Een verklaring van deze stijging is opgenomen in het in de jaarrekening 2019 opgenomen kasstroomoverzicht. Belangrijkste reden voor de stijging van de liquide middelen is een positief saldo op de operationele activiteiten met name door het positieve exploitatieresultaat. De stand van de liquiditeiten worden tweemaandelijks gevolgd door het opstellen en actualiseren van een liquiditeitsprognose als onderdeel van de controlrapportage van de stichting.

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen van de Stichting stijgt als gevolg van het exploitatieoverschot over 2019 met een bedrag van € 170.000 tot € 164.000 positief. Het doel is om de komende jaren binnen het eigen vermogen een weerstandsvermogen op te bouwen tot € 380.000 om zo toekomstige risico's te kunnen opvangen.

VOORZIENINGEN

Er zijn voorzieningen gevormd voor groot onderhoud en personele voorzieningen voor jubilea van personeel. Aan de voorziening onderhoud is in 2019 een bedrag gedoteerd van € 65.000 en is € 90.000 door bestedingen onttrokken. De dotatie aan de voorziening onderhoud heeft tot doel de voorziening op het gewenste niveau te brengen om te kunnen voorzien in het groot onderhoud voor de komende 20 jaar. De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2018 € 191.000. Aan de voorziening voor jubilea is in 2019 € 10.000 onttrokken en € 9.000 gedoteerd. De voorziening jubilea bedraagt per 31 december 2019 € 17.000. Door de voorgaande mutaties daalt de totale voorziening met € 8.000 ten opzichte van het jaar 2018.

SCHULDEN KORT

De kortlopende schulden nemen met € 25.000 toe. Deze stijging wordt veroorzaakt door een stijging van de nog af te dragen loonheffing en (pensioen)premies, een stijging van de vakantierechten en vooruit ontvangen gelden voor het jaar 2020.

KENGETALLEN PER BALANSDATUM

Aan de balans en rekening van baten en lasten zijn de volgende kengetallen ontleend, waarbij het bestuur de streefwaarden per kengetal heeft vastgesteld.

Kengetallen	Streefwaarde	2019	2018
Liquiditeitsratio	> 1,5	1,23	0,81
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	> 30%	22%	-1%
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	> 40%	51%	38%
Rentabiliteit	0%	4,24%	-6,65%
Weerstandsvermogen	> 10%	-3,1%	-7,97%
Huisvestingsratio	< 10%	7,2%	7,0%

LIQUIDITEITSRATIO

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de Stichting op korte termijn aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit getal dient groter dan 1,5 te zijn. Het getal 1,23 geeft aan dat 1,23 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende verplichtingen. De liquiditeitsratio is door een stijging van de liquide middelen in 2019 bijna op de norm van 1,5 gekomen.

SOLVABILITEITSRATIO

Met solvabiliteit wordt aangegeven in hoeverre een organisatie de financiële verplichtingen aan verschaffers van vreemd vermogen kan nakomen met behulp van alle activa. Er is sprake van een goede solvabiliteit indien deze boven de 40% inclusief voorzieningen ligt. Voor het jaar 2019 is dit 51% en is deze ratio in 2019 boven de norm gekomen.

RENTABILITEIT

De rentabiliteit geeft de winstgevendheid van de organisatie aan uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Er is sprake van een goede rentabiliteit als deze boven de nul ligt. Voor het jaar 2019 is dit 4,24% en ligt boven de norm.

WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is om financiële tegenvallers met eigen middelen op te vangen. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een percentage van de totale reserves ten opzichte van de baten. De streefwaarde van het weerstandsvermogen is > 10%. Voor het jaar 2019 is het weerstandsvermogen -3,1% en ligt daarmee ruim onder deze norm, maar is verbeterd ten opzichte van het jaar 2018.

HUISVESTINGSRATIO

De huisvestingsratio geeft het aandeel huisvestingslasten aan ten opzichte van de totale lasten en zal normatief onder de 10% moeten liggen. Voor het jaar 2019 is 7,2% gerealiseerd.

Kengetallen (baten en lasten)	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
Personele lasten in % van totale lasten	81,6%	83,7%	82,5%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	92,1%	93,0%	91,8%
Resultaat in % van totale baten	4,2%	3,6%	-6,7%

PERSONELE LASTEN IN % VAN TOTALE LASTEN

Dit is het aandeel van de personele lasten in de totale lasten. Het aandeel is in 2019 t.o.v. het voorgaande jaar licht gedaald tot 81,6%.

VERHOUDING RIJKSBIJDRAGE / TOTALE BATEN

Hieronder wordt het aandeel van de Rijksbaten in de totale baten aangegeven. Dit aandeel is t.o.v. 2018 licht gestegen tot 92,1%.

RESULTAAT IN % VAN TOTALE BATEN

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten. Deze is ten opzichte van het jaar 2018 gestegen tot 4,2%.

RESULTAATBESTEMMING

Het bestuur van de Stichting heeft besloten tot de volgende resultaatbestemming: het resultaat over 2019 van € 169.000 positief wordt volledig ten gunste van de algemene reserve gebracht. Dit besluit is als voorstel in de jaarrekening 2019 verwerkt.

5. TOEKOMST EN CONTINUÏTEIT

Deze continuïteitsparagraaf geeft de financiële vertaling van het strategisch beleid van de stichting naar de toekomst weer. De stichting wil voor de komende jaren verder bouwen aan een financieel gezonde organisatie, waarbij het onderwijs aan de kinderen voorop staat. Het doel van de continuïteitsparagraaf is iedere belanghebbende/ belangstellende kennis te laten nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid.

Het bestuur heeft geconstateerd dat de organisatie over het jaar 2019 een verbetering in de financiële positie ten opzichte van het jaar 2018 laat zien. Het meerjaren financiële beleid is erop gericht om in een drietal jaren weer voldoende financiële reserves op te bouwen zodat adequaat op onverwachte situaties gereageerd kan worden en dit de komende jaren te bestendigen. Het beleid is tevens gericht op het verbeteren van de kwaliteit en diversiteit van het onderwijs, zonder dat dit tot een kostenverzwaring leidt. Dit beleid is als zodanig ook in de meerjarenbegroting van de stichting vertaald.

A.1 PERSONELE BEZETTING EN LEERLINGEN

De verwachte ontwikkelingen ten aanzien van leerlingenaantallen en personele bezetting laten het volgende beeld zien.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Ontwikkelingen leerlingenaantal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Leerlingen per teldatum 1 oktober	619	643	692	730	757	776
	619	643	692	730	757	776

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een stijging in het aantal leerlingen. Deze aanname is gebaseerd op de informatie van de schooldirecteuren bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2020-2023.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Pers. bezetting in fte per 31-12	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Directie en management	2,6	2,4	3,3	3,5	3,5	3,5
Onderwijzend personeel	34,9	34,5	34,5	37,0	39,1	40,2
Onderwijsondersteunend personeel	6,0	8,9	7,4	6,6	6,6	6,6
Totaal personele bezetting	43,5	45,8	45,2	47,2	49,2	50,4

Als gevolg van de stijging van de leerlingen aantallen zullen de komende jaren ook meer medewerkers geworven moeten worden.

A.2 MEERJARENBEGROTING

Bij het opstellen van de jaarbegroting wordt ook de meerjarenbegroting geactualiseerd. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2020-2023 is uitgegaan van een stijging van de leerlingenaantallen met het tegelijkertijd uitbreiden van de personele formatie.

De laatste jaren hebben heeft de realisatie van de baten en lasten geleerd dat de realisatie vaak negatiever uitpakt dan de opgestelde begroting. Dit heeft vaak te maken met incidentele tegenvallers.

Omdat ook het eigen vermogen en daarbinnen het weerstandsvermogen naar een bedrag van € 380.000 de komende jaren gebracht zal moeten worden, om zo toekomstige risico's te kunnen opvangen, is in de begroting 2020 en opvolgende jaren een positief resultaat begroot.

Omdat deze meerjarenbegroting beleidsarm is opgezet en er geen inflatiecorrectie is toegepast, zijn de bedragen stabiel gehouden. De rijksbijdragen zijn aangepast aan de verwachte leerlingenaantallen, en de uitgaven op het gebied van het personeel zijn hierop aangepast, conform de toelichting bij de personele bezetting.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Resultatenrekening (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baten						
Ministerie OCW	3.241	3.679	3.695	3.874	4.111	4.292
Overige overheidsbijdragen	17	17	15	15	15	15
Overige baten	272	300	221	222	214	201
	3.530	3.995	3.931	4.111	4.340	4.508
Lasten						
Personele lasten	3.107	3.122	3.209	3.386	3.565	3.713
Afschrijvingen	48	57	67	67	73	65
Huisvestingslasten	257	267	282	285	286	285
Overige instellingslasten	352	380	279	277	279	279
	3.765	3.825	3.837	4.015	4.203	4.342
Saldo baten en lasten	-235	169	94	96	137	166
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	-235	169	94	96	137	166

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019	30-12-2020	30-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Activa						
Materiële vaste activa	276	287	311	304	288	257
Financiële vaste activa	1	1	1	1	1	1
Vorderingen	203	212	210	210	210	210
Liquide middelen	71	236	261	330	486	685
	550	736	783	845	985	1.153
Passiva						
Algemene reserve	-6	164	258	354	491	657
Voorzieningen	216	208	155	121	124	126
Schulden kort	340	365	370	370	370	370
	550	736	783	845	985	1.153

Op basis van de voorgaande meerjarige resultatenrekening en -balans kunnen de onderstaande kengetallen worden berekend.

Kengetallen (baten en lasten)	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Personele lasten in % van totale lasten	82,5%	81,6%	83,6%	84,3%	84,8%	85,5%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	91,8%	92,1%	94,0%	94,2%	94,7%	95,2%
Resultaat in % van totale baten (rentabiliteit)	-6,7%	4,2%	2,4%	2,3%	3,2%	3,7%

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek Kengetallen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Liquiditeitsratio	0,81	1,23	1,27	1,46	1,88	2,42
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	-1%	22%	33%	42%	50%	57%
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	38%	51%	53%	56%	62%	68%
Weerstandsvormogen	-9%	-3%	-1%	1%	5%	9%
Huisvestingsratio	7%	7%	7%	7%	7%	7%

In het meerjarenperspectief is zichtbaar dat het meerjarige financiële beleid van het bestuur, waarbij een positief resultaat wordt nagestreefd de komende jaren zijn vruchten gaat afwerpen. Het verbeteren van de exploitatie-, balans- en liquiditeitspositie is speerpunt van beleid waarbij tevens de kwaliteit van onderwijs gehandhaafd en waar nodig en mogelijk verbeterd zal worden.

B.1 INTERNE BEHEERSING EN CONTROLE

In periodieke controlrapportages, die met de verschillende geledingen van de Stichting worden gedeeld en besproken en door het online managementinformatiesysteem van het administratiekantoor wordt de besteding van ter beschikking gestelde financiële middelen verantwoord en wordt inzicht gegeven in hoe de werkelijke besteding van financiële middelen zich verhoudt tot de geformuleerde doelen en beleidsvoornemens in de begroting. Ook worden de personele bezetting, het ziekteverzuim en andere personele zaken online gevolgd. Het bestuur van de school heeft hierdoor goed zicht op de situatie en kan eventuele bijzonderheden tijdig signaleren. Om de financiële situatie gedurende het jaar 2019 continue te monitoren is het aantal reguliere control kwartaalrapportages inclusief liquiditeitsprognose naar een tweemaandelijke cyclus opgevoerd.

B2: RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Om financiële risico's van begrotingsoverschrijdingen zoveel mogelijk uit te sluiten wordt een strakke planning & controlcyclus gehanteerd. Dit houdt in dat er maandelijks rapportages zijn over uitgaven, inclusief een analyse van mogelijke onder- en of overschrijdingen in de verschillende budgetten. Financiële meevallers (zoals extra inkomsten door groeitellingen) worden toegevoegd aan de algemene reserve of alleen met toestemming van het bestuur in het zelfde jaar besteed. Tegenvallers worden ook besproken en indien nodig gecompenseerd door op andere uitgaven te besparen, dan wel het verlies ten laste te laten komen van het eindresultaat. Alle uitgaven die buiten begroting worden gedaan behoeven vooraf toestemming van het bestuur. Tenslotte zijn er duidelijke regels binnen de stichting over de declaraties van personeel en eventueel ouders.

In maart 2020 is met hulp van een door de PO-raad ontwikkeld instrument een inschatting gemaakt van de actuele risico's en de frequentie waarmee deze zouden kunnen voorkomen. Op basis hiervan is het weerstandsvermogen van € 380.000 berekend, een streefbedrag dat naar verwachting in het jaar 2022 bereikt zal zijn. Dit is voldoende om onverwachte risico's te kunnen opvangen.

B.3 RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

Zie hoofdstuk 3. Verslag bestuur

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek

Jaarrekening 2019

Telefoon: 071-5219015
Website: www.vrijescholenrijnstreek.nl
E-mail: bestuur@vrijescholenrijnstreek.nl

Behorende bij onze verklaring d.d.

24 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

1	Activa	31 december 2019	31 december 2018
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	64.893	73.056
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	167.528	143.101
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	54.348	59.758
		286.769	275.915
1.1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.1.3.7	Effecten	660	660
		660	660
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	158.432	173.574
1.2.2.3	Gemeenten	13.901	7.627
1.2.2.10	Overige vorderingen	18.311	2.421
1.2.2.15	Overlopende activa	21.936	19.060
		212.580	202.682
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.2	Banken	236.424	70.928
		236.424	70.928
	Totaal Activa	736.433	550.185

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

2	Passiva	31 december 2019	31 december 2018
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	163.758	-5.575
		163.758	-5.575
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	17.171	19.099
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	190.831	196.583
		208.002	215.682
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.6	Gemeenten	583	0
2.4.8	Crediteuren	38.035	46.204
2.4.9.1	Loonheffing en premies	111.440	100.726
2.4.10	Pensioenpremies	41.470	30.310
2.4.12	Overige kortlopende schulden	18.937	21.720
2.4.19	Overlopende passiva	154.208	141.118
		364.673	340.078
Totaal Passiva		736.433	550.185

Staat van baten en lasten 2019

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	3.678.603	3.400.810	3.241.016
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	16.469	14.500	16.774
3.5 Overige baten	299.733	241.131	272.238
Totaal Baten	3.994.805	3.656.441	3.530.028
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	3.121.797	2.950.701	3.107.370
4.2 Afschrijvingen	57.324	64.738	48.367
4.3 Huisvestingslasten	266.837	237.950	257.176
4.4 Overige instellingslasten	379.531	271.420	351.895
Totaal Lasten	3.825.489	3.524.809	3.764.808
Saldo baten en lasten	169.316	131.632	-234.780
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	17	200	17
Saldo financiële baten en lasten	17	200	17
Exploitatieresultaat	169.333	131.832	-234.763

Kasstroomoverzicht 2019

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	169.316	-234.780
Afschrijvingen	57.324	48.367
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	-9.898	-25.722
- Kortlopende schulden	24.595	44.016
Mutaties voorzieningen	<u>-7.680</u>	<u>17.972</u>
	233.657	-150.147
 Ontvangen interest	 17	 17
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>0</u>
	17	17
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	<u>-68.178</u>	<u>-108.391</u>
	-68.178	-108.391
 Mutatie liquide middelen	 165.496	 -258.521
 Beginstand liquide middelen	 70.928	 329.449
Mutatie liquide middelen	<u>165.496</u>	<u>-258.521</u>
 Eindstand liquide middelen	 <u>236.424</u>	 <u>70.928</u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Continuïteit

In 2019 zijn de nodige maatregelen genomen om de financiële positie op orde te brengen. Het slechte financiële resultaat van het jaar 2018 is veroorzaakt door een eenmalig effect. In 2019 zijn de incidentiele oorzaken weggenomen met als resultaat een sluitende exploitatie en een positief resultaat. Het onderwijs aan de kinderen is daarin voorop blijven staan. Ook in 2020 worden incidentele lasten beperkt en is er sprake van voldoende beheersingsmaatregelen op de lasten in relatie tot de begroting en de baten. Om de financiële ontwikkelingen gedurende het jaar 2019, alsmede 2020, continue te monitoren worden de reguliere kwartaalrapportages inclusief liquiditeitsprognose, nog altijd op tweemaandelijks cyclus opgesteld. Dit geeft de directie en de raad van toezicht de mogelijkheid om de financiële performance te volgen en waar nodig met maatregelen bij te sturen.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	3,33%	10,00%
Meubilair		10,00%
Inventaris en apparatuur	10,00%	20,00%
ICT		33,00%
Leermiddelen		20,00%
Overige materiële vaste activa		10,00%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Financiële vaste activa

De eerste waardering van de financiële vaste activa is de reële waarde en de vervolgwaardering is de geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 5 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924). De overgangsregeling is verlengd voor 2020.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2020 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 95,8 %. Naar de stand van 31 december 2019 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,8 % (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met clause tot verrekening) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Niet-geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies zonder clause tot verrekening) worden in beginsel direct ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieververschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

1 Activa

Vaste activa

Materiele vaste activa		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Investe-	Desinveste	Afschrij-	Boek
		prijs t/m	t/m	waarde	ringen	ringen	vingen	waarde
		2018	2018	31-dec-18	2019	2019	2019	31-dec-19
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	231.954	-158.898	73.056	0	-473	-7.690	64.893
1.1.2.3.0	Meubilair	166.953	-75.266	91.687	40.174	0	-15.312	116.549
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	62.512	-37.885	24.627	9.699	-163	-6.791	27.372
1.1.2.3.2	ICT	69.295	-42.508	26.787	12.779	0	-15.959	23.607
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	43.456	-28.672	14.784	3.628	0	-5.941	12.471
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	48.134	-3.160	44.974	1.898	0	-4.995	41.877
		622.304	-346.389	275.915	68.178	-636	-56.688	286.769

In 2019 zijn de materiële vaste activa geheel beoordeeld. Niet meer aanwezige activa zijn afgeboekt en verwijderd uit de financiële administratie. De totale verkrijgingsprijs van deze activa bedroeg € 27.467.

Dit totaalbedrag kan worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

- Gebouwen en verbouwingen
- Meubilair:
- Inventaris en apparatuur:
- ICT:

Deze posten hadden per 31-12-2019 nog een boekwaarde ad € 636. Dit bedrag is in 2019 in één keer afgeschreven ten laste van het resultaat.

Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Afschrijvingspercentages	
		prijs t/m	t/m	waarde		
		2019	2019	31-dec-19	%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	230.902	-166.009	64.893	3,33%	10,00%
1.1.2.3.0	Meubilair	201.362	-84.813	116.549	10,00%	
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	64.622	-37.250	27.372	10,00%	20,00%
1.1.2.3.2	ICT	68.377	-44.770	23.607	33,00%	
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	47.084	-34.613	12.471	20,00%	
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	50.032	-8.155	41.877	10,00%	
		662.379	-375.610	286.769		

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
1.3	Financiële vaste activa		
1.1.3.7	Effecten	660	660
		<u>660</u>	<u>660</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	158.432	173.574
1.2.2.3	Gemeenten	13.901	7.627
1.2.2.10	Overige vorderingen	18.311	2.421
1.2.2.15	Overlopende activa	21.936	19.060
		<u>212.580</u>	<u>202.682</u>

		Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tlv	Overige	Saldo
		31-dec-18	2019	2019	2019	2019	31-dec-19
	Verloopstaat gemeenten						
1.2.2.3.12	Gemeente subsidie nieuw-/verbouw	7.627	0	12.889	6.615	0	13.901
		<u>7.627</u>	<u>0</u>	<u>12.889</u>	<u>6.615</u>	<u>0</u>	<u>13.901</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
1.2.2.10	Overige vorderingen (specificatie)		
1.2.2.10.1	Vervangingsfonds	18.311	2.421
		<u>18.311</u>	<u>2.421</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
1.2.2.15	Overlopende activa (specificatie)		
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	5.602	5.859
1.2.2.15	Overige overlopende activa	16.334	13.201
		<u>21.936</u>	<u>19.060</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
1.2.4	Liquide middelen		
1.2.4.2	Banken	236.424	65.928
1.2.4.2.1	Spaarrekeningen	0	5.000
		<u>236.424</u>	<u>70.928</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de de stichting.

2 Passiva

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	Algemene reserve	163.758	-5.575
		<u>163.758</u>	<u>-5.575</u>

		Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
		31-dec-18	resultaat	mutaties	31-dec-19
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1	Algemene reserve				
2.1.1.1.2	Algemene reserve	-5.575	169.333	0	163.758
		<u>-5.575</u>	<u>169.333</u>	<u>0</u>	<u>163.758</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	17.171	19.099
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	190.831	196.583
		<u>208.002</u>	<u>215.682</u>

		Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo
		31-dec-18	2019	2019	2019	31-dec-19
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	19.099	8.553	-9.876	-605	17.171
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	196.583	64.500	-70.252	0	190.831
		<u>215.682</u>	<u>73.053</u>	<u>-80.128</u>	<u>-605</u>	<u>208.002</u>

		Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
		deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-19
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	1.266	6.978	8.927	17.171
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	144.913	45.918	0	190.831
		<u>146.179</u>	<u>52.896</u>	<u>8.927</u>	<u>208.002</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.6	Gemeenten	583	0
2.4.8	Crediteuren	38.035	46.204
2.4.9.1	Loonheffing	111.440	100.726
2.4.10	Pensioenpremies	41.470	30.310
2.4.12	Overige kortlopende schulden	18.937	21.720
2.4.19	Overlopende passiva	154.208	141.118
		<u>364.673</u>	<u>340.078</u>

24 JUN 2020

		Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tgv	Overige	Saldo
		31-dec-18	2019	2019	2019	2019	31-dec-19
2.4.6	Verloopstaat gemeenten						
2.4.6.9	Gemeente subsidie diverse aanvragen	0	583	0	0	0	583
		0	583	0	0	0	583

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	1.792	5.332
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	17.145	16.388
		18.937	21.720

De diverse te betalen premies betreffen de nog te betalen premies vervangingsfonds en participatiefonds over de maand december.

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	18.000	0
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	28.794	47.350
2.4.17	Rechten vakantiegeld	95.027	85.771
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	12.387	7.997
		154.208	141.118

Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule					
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van toewijzing	De prestatie is ultimo verslagjaar of beschikking
				€	gereed niet gereed
Zij-instroom 2019	1027242	19-12-2019		20.000	X
Totaal				20.000	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo boekjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Totaal kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
				€	€	€	€	€
Totaal				0	0	0	0	0

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van toewijzing	Saldo per 01-01-2019	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totaal kosten per 31-12-2019	Saldo nog te verrekenen ultimo verslagjaar
				€	€	€	€	€	€
Totaal				0	0	0	0	0	0

Behorende bij onze verklaring d.d.

24 JUN 2020

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichting

Huurverplichtingen

Bij Stichting Vrije Scholen Rijnstreek lopen de volgende huurverplichtingen.

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek heeft huurovereenkomsten met Rex International BV voor de huur van kopieerapparatuur voor de locaties in Alphen aan de Rijn en Zoetermeer. De huurprijs is in totaal € 840 per jaar exclusief btw. Jaarlijks worden de contracten stilzwijgend verlengd met 12 maanden.

Voor locatie Mareland heeft de Stichting voor kopieerapparatuur een huurovereenkomst met Ricoh. De overeenkomst is ingegaan op 1 maart 2017 voor de duur van 72 maanden en de huurprijs is € 255 per maand exclusief btw. De huurovereenkomst is is voor bepaalde tijd ingegaan en kan niet worden opgezegd.

Langlopende contracten

Bij Stichting Vrije Scholen Rijnstreek lopen de volgende meerjarige contracten:

De Vrije Energie Producent; leveringsovereenkomst energie, periode januari 2015 t/m december 2020, huidige termijnbedrag € 3.138 inclusief btw per kwartaal

Eneco; leveringsovereenkomst aardgas, periode januari 2015 t/m december 2020, huidige termijnbedrag € 3.403 inclusief btw per maand.

Kredietfaciliteit

In 2019 is de stichting gebruik gaan maken van schatkistbankieren. Hierdoor heeft de stichting de mogelijkheid om bij de bank € 250.000 negatief te staan.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2019

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Baten			
Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1.0 OCW lumpsum	2.387.300	2.221.570	2.175.557
3.1.1.1.1 OCW inhoudingen uitkeringen en overig	1.552	0	0
3.1.1.1.3 OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	490.821	465.953	394.448
3.1.1.1.4 OCW achterstand en impulsgebieden	0	825	0
3.1.1.1.5 OCW prestatiebox	116.690	115.284	103.614
3.1.1.1.7 OCW materiële instandhouding	496.036	484.078	454.144
3.1.1.1.19 OCW overige subsidies	54.887	0	0
3.1.3.1 OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	131.317	113.100	113.253
	3.678.603	3.400.810	3.241.016
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
3.2.2.2.1 Gemeente bijdragen huisvesting en materieel	16.052	14.500	14.774
3.2.2.2.2 Gemeente overige bijdragen	417	0	2.000
	16.469	14.500	16.774
Overige baten			
3.5.5 Ouderbijdragen	190.117	180.000	186.508
3.5.1 Verhuur	32.275	30.500	44.541
3.5.2 Detachering personeel	27.795	13.964	23.296
3.5.10 Baten van derden	21.568	16.667	6.300
3.5.10.1 Vervangingsfonds bijdragen en subsidies	13.960	0	0
3.5.10.2 Overige baten	14.018	0	11.593
	299.733	241.131	272.238
Totaal baten	3.994.805	3.656.441	3.530.028

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Lasten			
<i>Loonkosten personeel</i>			
4.1.1.1 Loonkosten bestuur, directie en toezicht	235.979	282.943	277.870
4.1.1.2 Loonkosten onderwijzend personeel	2.205.013	2.270.038	2.169.688
4.1.1.3 Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	396.475	271.256	293.862
4.1.1.4 Loonkosten vervangingen	174.889	17.664	170.030
	3.012.356	2.841.901	2.911.450
<i>Overige personele kosten</i>			
4.1.2.2.0 Inhuur personeel niet in loondienst	123.052	56.100	217.603
4.1.2.3.0 Scholing en opleiding personeel	70.320	40.000	60.668
4.1.2.3.1 Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	18.288	9.000	22.068
4.1.2.3.2 Werving en selectie	15.797	0	12.936
4.1.2.3.3 Representatie, bijeenkomsten en consumpties	347	500	1.289
4.1.2.3.9 Overige personele kosten	11.657	3.200	42.236
4.1.2.1.11 Dotaties personele voorzieningen	8.553	0	-39
4.1.2.1.12 Onttrekking/vrijval personele voorzieningen	-10.481	0	0
	237.533	108.800	356.761
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>			
4.1.3.2 Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-104.551	0	-135.908
4.1.3.3 Uitkeringen (-/-)	-23.541	0	-24.933
	-128.092	0	-160.841
Personele lasten	3.121.797	2.950.701	3.107.370
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	2.162.421	2.021.901	2.116.563
4.1.1.2 Sociale lasten	328.366	325.000	324.930
4.1.1.3 Premies Vf/Pf en Risicofonds	193.912	195.000	195.336
4.1.1.5 Pensioenlasten	327.657	300.000	274.621
Totaal lonen en salarissen	3.012.356	2.841.901	2.911.450

In de pensioenlasten 2019 en 2018 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2019 gemiddeld 45,81 FTE's werkzaam (2018: 43,44 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2019	2018
Directie	2,42	2,55
Onderwijzend personeel	34,45	34,88
Onderwijs ondersteunend personeel	8,94	6,01
	45,81	43,44

	Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Investeringskosten			
4.2.0.3 Investeringskosten in meubilair	40.174	32.500	33.739
4.2.0.4 Investeringskosten in leermiddelen	3.628	17.500	7.938
4.2.0.5 Investeringskosten in inventaris en apparatuur	9.699	5.000	10.901
4.2.0.6 Investeringskosten in ICT	12.779	38.000	11.082
4.2.0.7 Investeringskosten in overige mva	1.898	6.500	44.731
4.2.0.10 Overboekingsrekening mva naar balans	-68.178	-99.500	-108.391
	0	0	0
Afschrijvingskosten			
4.2.2.0 Afschrijvingskosten gebouwen en verbouwingen	7.690	7.690	7.689
4.2.2.1 Afschrijvingskosten meubilair	15.312	14.995	12.487
4.2.2.2 Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	6.791	5.391	6.284
4.2.2.3 Afschrijvingskosten ICT	15.959	23.667	12.083
4.2.2.4 Afschrijvingskosten leermiddelen	5.941	7.665	6.664
4.2.2.5 Afschrijvingskosten overige mva	4.995	5.330	3.160
4.2.2.7 Desinvesteringen en boekresultaat mva	636	0	0
	57.324	64.738	48.367
Huisvestingslasten			
4.3.3.0 Klein onderhoud gebouwen en terreinen	53.170	46.000	53.165
4.3.4.0 Energie en water	58.242	53.200	54.873
4.3.5.0 Schoonmaakkosten	79.624	70.750	79.221
4.3.6.0 Heffingen en vuilafvoer	4.686	3.500	4.912
4.3.7.0 Groot onderhoud	70.252	54.200	46.489
4.3.7.1 Onttrekking voorziening onderhoud	-70.252	-54.200	-46.489
4.3.7.2 Dotatie voorziening onderhoud	64.500	64.500	64.500
4.3.8.0 Overige huisvestingslasten	6.615	0	505
	266.837	237.950	257.176
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0 Administratie en advisering door derden	101.158	77.000	81.730
4.4.1.1 Accountantskosten	9.221	6.400	9.987
4.4.1.2 Contributie besturenorganisaties	20.575	17.310	17.683
4.4.1.3 Verzekeringen	3.019	1.750	1.328
4.4.1.4 Medezeggenschap	1.049	1.500	1.737
4.4.1.5 Telefonie / Dataverbindingen	4.518	4.360	5.119
4.4.1.6 Schooladministratie	3.469	5.050	3.659
4.4.1.8 Overige schoolgebonden kosten	16.595	15.000	23.786
4.4.1.9 Overige lasten beheer en administratie	17.827	1.200	15.607
	177.431	129.570	160.636
Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	9.221	6.400	9.987
	9.221	6.400	9.987

		Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
	Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
4.4.3.0	Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	78.274	70.000	67.223
4.4.3.1	Reproductiekosten	16.033	10.500	14.968
4.4.2.0	Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	9.126	4.300	2.553
4.4.2.1	Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	36.687	27.050	44.687
		140.120	111.850	129.431
	Overige lasten			
4.4.5.4	Activiteiten, werkweken en excursies	51.176	14.350	42.569
4.4.5.5	Kantinekosten	6.320	5.100	6.863
4.4.5.1	Overige schoolkosten	4.484	10.550	12.396
		61.980	30.000	61.828
4.4	Overige instellingslasten	379.531	271.420	351.895
	Totaal lasten	3.825.489	3.524.809	3.764.808
	Financiële baten en lasten			
	Financiële baten			
6.1.1	Rentebaten en dividenden	17	200	17
		17	200	17
	Resultaat	169.333	131.832	-234.763

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2019 bedraagt € 169.333 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-18	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-19
	€	€	€	€
Algemene reserve	-5.575	169.333	0	163.758
	-5.575	169.333	0	163.758

Gebeurtenissen na balansdatum

Corona crisis

Sinds begin maart 2020 worden door de Rijksoverheid maatregelen afgekondigd in het kader van de bestrijding van het Covid-19 virus, beter bekend als het Corona virus. Deze maatregelen hebben grote impact op het leven van mensen, de economie en ook het onderwijs. De regering heeft op 15 maart besloten dat de scholen met ingang van 16 maart 2020 zijn gesloten. Inmiddels is duidelijk geworden dat de basisscholen op maandag 11 mei 2020 de deuren weer mogen openen in beperkte mate.

Hoewel de impact van het Corona virus op de organisatie van het onderwijs groot is verwacht het bestuur geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek. De belangrijkste risico's betreffen de gezondheid van leerlingen en personeel en de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur verwacht dat de Coronacrisis invloed kan hebben op het ziekteverzuim en op benodigde investeringen in het verder digitaliseren van lesmethodes.

De uitbraak van het Corona virus heeft geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het bestuur van de stichting neemt passende maatregelen om de onderwijsactiviteiten in 2020 te verzorgen. De jaarrekening 2019 is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2019 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek	Stichting	4
Stichting Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden 2801	Stichting	4
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Zoetermeer	Stichting	4

WNT-verantwoording 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Vrije Scholen Rijnstreek van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2019 is € 115.000 Aantal punten 4

Het intern toezichthoudend orgaan heeft in haar vergadering van 17 december 2018 ingestemd met deze WNT norm.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Bedragen x € 1	Dhr W.M. Klapwijk		Dhr W.S. de Koning	
	Bestuurder		Bestuurder / directeur	
Functiegegevens				
Duur functievervulling 2019	1-jan-19	31-dec-19		
Deeltijdfactor in fte	1,0			
Dienstbetrekking?	Ja			
Bezoldiging				
Beloning incl. onkosten	78.181			
Beloning betaalbaar op termijn	13.531			
Subtotaal	91.712			
Individueel WNT-maximum	115.000			
Onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	91.712			
Motivering indien overschrijding	N.v.t.			
Gegevens 2018				
Functiegegevens				
Duur functievervulling 2018	1-jan-18	31-dec-18	1-jan-18	4-jul-18
Deeltijdfactor in fte	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging 2018				
Beloning incl. onkosten	78.042		41.796	
Beloning betaalbaar op termijn	12.309		6.330	
Totaal bezoldiging 2018	90.351		48.126	
Individueel WNT-maximum	111.000		56.260	

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Niet van toepassing

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

Tabel 1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Naam topfunctionaris	Functie
Dhr. F.L. Ebskamp	Voorzitter Raad van Toezicht
Dhr. W.J.M. van Leeuwen	Lid Raad van Toezicht
Dhr. A.W.M. de Koning	Lid Raad van Toezicht
Mw. B. Crouwers	Lid Raad van Toezicht
Dhr J.A. Molenaar	Lid Raad van Toezicht

Tabel 1e. De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing

Tabel 1f. In het geval een leidinggevende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Niet van toepassing

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen.

Niet van toepassing

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41359
Naam instelling	Stichting Vrije Scholen Rijnstreek
KvK-nummer	28095908
Adres	Maresingel 19, 2316 HA LEIDEN
Telefoon	071-5219015
E-mailadres	bestuur@vrijescholenrijnstreek.nl
Website	www.vrijescholenrijnstreek.nl

Contactpersoon

Naam	G. Bor
Adres	Rooseveltstraat 18, 2321 BM Leiden
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	info@ohm.nl

BRIN-nummers

06MQ Vrije School Vuurvogel
06UT Vrije School Mareland
08SE Vrije School Ridderspoor

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek in Leiden

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van onzekerheid omtrent de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op de paragraaf 'Continuïteit' in de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening met betrekking tot de financiële situatie van de stichting. De condities zoals beschreven in de paragraaf 'Continuïteit' in de waarderingsgrondslagen duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten.

Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 24 juni 2020

Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

T. Willems AA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

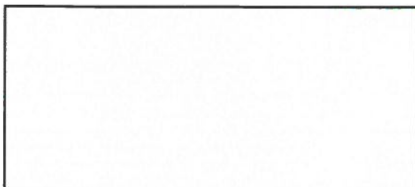
- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.
 het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Ondertekening van de jaarrekening

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2019 sluitend met een resultaat van € 169.333 vast.

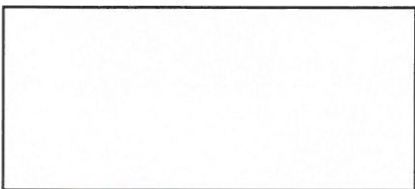
Leiden, juni 2020

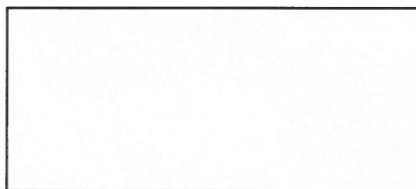
W.M. Klapwijk
Bestuurder

Hierbij keuren wij de jaarrekening 2019 sluitend met een resultaat van € 169.333 goed.

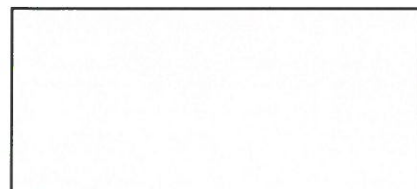
Leiden, juni 2020

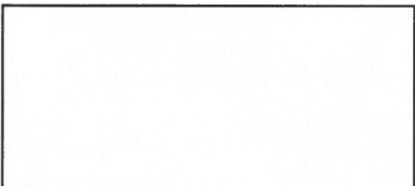
F.L. Ebskamp
Voorzitter Raad van Toezicht

J.A. Molenaar
Lid Raad van Toezicht

B. Jacobs
Lid Raad van Toezicht

N. Vink
Lid Raad van Toezicht